

พรรคประชาชนปฏิวัติลาว กับการสร้างตัวตนทางวัฒนธรรมลาว^{*}

นรินทร์ พุดลา**

บทคัดย่อ

พรรคประชาชนปฏิวัติลาวเป็นพรรคเดียวที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการปกครองประเทศ ภายใต้อุดมการณ์พรรค “พรรคผู้นำพา รัฐคุ้มครอง ประชาชนเป็นเจ้า” การสร้างตัวตนด้านอัตลักษณ์ลาวสร้างผ่านมตินโยบายพรรคด้านวัฒนธรรม และนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างเยาวชนลาวให้เป็นพลเมืองที่มีน้ำใจรักชาติ เข้าใจระบอบสังคมนิยม เป้าหมายการพัฒนาลาวให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาองค์กรจัดตั้งต่างๆ เช่นให้ความสำคัญกับการสร้างตัวตนความเป็นแม่หญิงลาว จึงมีการฟื้นฟูวัฒนธรรม ฮีตคองประเพณีเก่าแก่มาใช้ เพื่อฟื้นฟูหรือสร้างอัตลักษณ์ความเป็นลาวให้มีพื้นที่ในสังคมระดับสากล

คำสำคัญ : พรรคประชาชนปฏิวัติลาว, นโยบาย, ตัวตน/เอกลักษณ์/อัตลักษณ์, วัฒนธรรมลาว

บทนำ

ประเทศลาวได้เปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและการเมืองจากระบบเสรีประชาธิปไตยสู่ระบบสังคมนิยมในปลายปี ค.ศ. 1975 โดยชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์ลาวหรือพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้ช่วงชิงอำนาจทางการเมืองกับรัฐบาลลาวฝ่ายขวานครเวียงจันทน์ ด้วยวิธีการทางการเมืองและการทหารเป็นเวลา 30 ปี จึงได้รับชัยชนะโดยเด็ดขาด ซึ่งขบวนการปะเทดลาวและขบวนการแนวลาวยุติโดยมีเจ้าสุพานวงเป็นผู้นำ. (สุรัช ศิริไกร.2542 : คำนำ) ในสภาพการณ์ปัจจุบันที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวยังคงครองและกุมอำนาจแต่เพียงพรรคเดียว ในขณะที่ความพยายามในการสร้างสภาพประเทศชาติ

^{*} บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง ตัวตนทางวัฒนธรรมในแบบเรียนลาว

ผู้เขียนขอขอบคุณ รศ.จาวรณ ธรรมวัตร ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ให้ออกเสนอแนะในงานเขียนนี้

^{**} นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาโทศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ต้องประสบกับปัญหามากมายทั้งจากภายในคือ ชาติลาวประกอบไปด้วยผู้คนที่หลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ แต่สามัคคีอยู่ร่วมกันเหมือนครอบครัวภายใต้การนำพาของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว เพื่อจะสร้างชาติไปสู่เส้นทางสันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตยเอกภาพ/วัฒนาถาวร และมีความก้าวหน้าทางสังคม ส่วนปัญหาจากภายนอก คือ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ขอสหภาพโซเวียตและเวียดนามทำให้ ไกสอน พมวิหาน ผู้นำลาว ต้องปรับเปลี่ยนนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจของลาวใหม่โดยใช้ “จินตนาการใหม่” หรือ กลไกเศรษฐกิจใหม่ (New Economic Mechanism-NEM) ส่งผลให้ลาวเปิดรับการลงทุนและการช่วยเหลือจากต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 1989 โดยลาวคาดหวังว่าการพัฒนาเศรษฐกิจโดยอาศัยวิธีการทุนนิยม นโยบายเปิดประเทศ และการร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะทำให้ลาวมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ดี ก้าวพ้นจากความทุกข์ยากของประชาชนความด้อยพัฒนา การนำพาประเทศสู่ความทันสมัย ก้าวสู่การพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมตามลำดับอยู่ภายใต้การนำพาของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว เมื่อลาวมีการปฏิรูปการเมืองแล้วยังยึดมั่นอุดมการณ์สังคมนิยม การปฏิรูปเศรษฐกิจ - สังคม และการศึกษาส่งผลให้ลาวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวนโยบายที่อยู่เบื้องหลังของพรรคที่นำไปสู่การสร้างตัวตนใหม่ทางวัฒนธรรมให้กับผู้คนในสังคมลาวเอกลักษณ์/อัตลักษณ์ตัวตนทางวัฒนธรรมใหม่ที่แสดงออกโดยมีพรรคเป็นผู้กำหนด

นโยบายพรรคว่าด้วยงานด้านวัฒนธรรม

ตามความหมายในภาษาลาว หรือความเข้าใจของคนลาว วัฒนธรรมหมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงสิ่งที่ดีงาม ละเอียดอ่อนและสูงส่ง ประกอบไปด้วยวัตถุและจิตใจที่มวลมนุษย์เป็นผู้ประดิษฐ์สร้างขึ้นในประวัติศาสตร์อันยาวนาน (บัวบาน วะสุน. 1998: 16 - 18)

วัฒนธรรมด้านวัตถุคือวัตถุทั้งหมดโดยผ่านการออกแรงงาน เช่น เครื่องนุ่งห่ม เรือCHAN บ้านช่อง เครื่องมือสำหรับควักกิน (ประกอบอาหาร) เครื่องมือในการผลิตและวัตถุอื่นๆ รวมทั้งสิ่งที่สนองความต้องการด้านจิตใจ วัฒนธรรมในด้านนี้จึงเกี่ยวข้องกับ เทคนิค ระดับการผลิตและสมบัติทางวัตถุ

วัฒนธรรมด้านจิตใจ คือ ส่วนที่เกิดขึ้นกับจิตใจ ไม่มีรูปและมองไม่เห็น คือความสำนึกที่มนุษย์สำนึกขึ้นมา เพื่อให้คนอื่นเชื่อถือและปฏิบัติตาม เช่น มาตรฐานคุณสมบัตินี้ ความซื่อสัตย์สุจริต ศีลธรรม ความดีความงาม คติคำสั่งสอน ฯลฯ หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นวัฒนธรรมทางสติปัญญา ที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปกรรม วรรณคดี ปรัชญา จริยธรรม ขนบประเพณี เป็นต้น

หุมพัน รัตตะนะวง (2546) นักวิชาการด้านวัฒนธรรมลาวได้แบ่งขอบเขตของวัฒนธรรมออกเป็น สี่ด้าน ดังนี้

ด้านสทวัฒนธรรม คือ ศิลปกรรม เป็นวัฒนธรรมทางด้านสังคมที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันร่วมกัน เช่น มารยาทในการแต่งกาย การนุ่งถือ การรับประทานอาหาร เป็นต้น

ด้านปัญญาวัฒนธรรม คือ คติธรรม ได้แก่การศึกษาหาความรู้ วิทยาศาสตร์ วิทยาการ วิจิตรกรรม วรรณคดี ในด้านนี้จึงเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินชีวิต ศีลธรรม จิตใจ คติธรรม ความเมตตากรุณา มีเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง

ด้านสติวัฒนธรรม คือ นิติธรรม เกี่ยวกับยึดครองประเพณี หรือที่เรียกว่าจารีต ที่เป็นระเบียบ

แบบแผนประเพณี ตลอดจนข้อบังคับทางกฎหมายของบ้านเมือง ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับโทษทางสังคม

ด้านมหรสพวัฒนธรรม คือ วัตถุประสงค์ อันถือเป็นชีววัฒนธรรมหรือด้านวัตถุ เช่น การคบบัณ ร้องฟ้อน เสน่ห์น้อยมหรี การแสดงดนตรี การสร้างประดิษฐกรรมวัฒนธรรมด้านนี้เพื่อใช้ในการดำรง ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์

ดังที่กล่าววัฒนธรรมจึงเป็นวิถีการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่ดำรง เป็นมรดกของสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานมาจากขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของสังคม รวมทั้งเป็นเครื่องมือ ในการควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม โดยที่วัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

วัฒนธรรมใหม่ของลาว ถือเป็นยุคที่ให้ความหมายใหม่ต่อวัฒนธรรมในสองความหมายด้วยกัน กล่าวคือ เป็นยุคแห่งการหันเปลี่ยนจากกระบอบศักดินาเมืองขึ้น มาเป็นยุคแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และยุคแห่งการหันเปลี่ยนจากโลกเก่าแห่งการเผชิญหน้ากัน ด้วยกำลังระหว่าง สองค่ายมหาอำนาจ มาเป็นโลกแห่งเทคโนโลยีล้ำยุค ข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน และสังคมบริโภคนิยม (หุ้มนัน รัตตะนะวง. 2546 : 27)

ดังนั้นวัฒนธรรมใหม่ของลาว จึงเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดและพัฒนาขึ้นมาให้สอดคล้องกับ กาลเทศะใหม่ของลาวบนพื้นฐานของวัฒนธรรมดั้งเดิม อันเป็นมูลเชื้อของชาตินิยมและชนเผ่าดังจะเห็น ได้จากงานด้านวัฒนธรรมในระยะใหม่ของลาวที่ปรับและเปลี่ยนผ่านตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสังคมโลกาภิวัตน์

งานด้านวัฒนธรรม

พรรคถือว่า วัฒนธรรมเป็นแรงผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศชาติ จึงต้อง เอาใจใส่ด้านวัฒนธรรม ศิลปะและวรรณคดีเข้าสู่จิตใจของประชาชน ทั้งจะต้องปกป้องส่งเสริม วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ดีขึ้น ดังมติของประชุมครั้งที่ 5 ของพรรคได้กำหนดลักษณะ พื้นฐานของวัฒนธรรมในปัจจุบันที่ต้องยึดมั่นต่อลักษณะของชาติ ลักษณะของประชาชน และลักษณะ ความก้าวหน้า (คำโต สีพันดอน. 1996: 17 - 39)

ลักษณะชาติ คือ วัฒนธรรมพวกเราได้รับการก่อสร้างและขยายตัวอยู่บนพื้นฐานและสืบทอด เชื้อประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมชาติ อันได้แก่ การค้นคว้าวัฒนธรรมของชาติบรรพบุรุษที่สร้าง เอาไว้ ปรับปรุงบูรณะคุณค่าที่แสดงออกในด้านภาษาพูด การเขียน และการเคลื่อนไหวด้านศิลปะ วรรณคดีของชาติอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมคุณลักษณะใหม่ เป็นต้น สร้างคนลาวให้มีน้ำใจมนุษยธรรมมี ความซื่อสัตย์ บริสุทธิ์ กล้าหาญ ยกย่องชาติตน และยังเป็นคนดี มีความกระตือรือร้น มีหัวคิดประดิษฐ์ สร้าง มีวิทยาศาสตร์ ละทิ้งยึดครองประเพณีล้าหลังสิ่งๆที่แสดงออกถึงลักษณะของชาติ จึงต้องได้รับการ ค้นคว้า เช่น ด้านดนตรีชาตินิยม การฟ้อนรำ การนุ่งห่ม กิริยามารยาท สถาปัตยกรรม จึงเป็นการ ชิมชั๊บที่ให้พลเมืองรุ่นใหม่ของ ส.ป.ป. ลาว ที่จะทำให้ชาตินิยมยืนยงคงตัวเจริญก้าวหน้า

ชาตินิยมเป็นชาติที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นรากเหง้าของตนเอง จาก อดีตกาลจนถึงปัจจุบัน มีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุและสิ่งมีชีวิตหรือจิตใจ สิ่งเหล่านี้ได้กลายมาเป็นรากฐาน ของวัฒนธรรมใหม่ที่ได้มีการสืบทอด แต่แน่นอนในวัฒนธรรมก็คือวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี

ดั้งเดิมบางอย่างอาจไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันสังคมลาวจึงต้องมีการเลือกเฟ้นปรับเปลี่ยน

ลักษณะของประชาชน คือ เริ่มจากทัศนะที่ว่า มหาชนเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์/และวัฒนธรรม เป็นภารกิจของปวงชน โดยการตอบสนองชีวิตจิตใจของประชาชนอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะประชาชนผู้ ออกแรงงานในขอบเขตทั่วประเทศ

หากพิจารณาลักษณะประชาชนหรือมหาชนซึ่งเราก็ต้องยอมรับในข้อที่ว่า ชาตินลาวคนลาว ประกอบด้วยประชากรที่มีเชื้อชาติทางด้านเผ่าพันธุ์แตกต่างกัน แต่ได้ร่วมแรงต่อสู้กู้ชาติ เสียสละ เพื่อปกป้องเขตน้ำแดนดินและอำนาจอธิปไตยของตน ความเป็นมาดังกล่าวส่งผลต่อความหลากหลาย ทางด้านศิลปวัฒนธรรมจนกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เช่น รำตังหวาย รำสาละวัน ซับหุ้ม หลวงพระบาง รำภูไท รำสีพันดอน รำบ้านซอกและอื่นๆ ซึ่งเป็นรำและซบหุ้มท้องถิ่น จนกลายมาเป็น ระดับชาติ ได้รับความนิยมไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งนับว่าเป็นระดับสากลมากขึ้น

ลักษณะก้าวหน้า คือ วัฒนธรรมของชาติระบอบใหม่ หมายถึง การสร้างประเทศชาติให้เข้มแข็ง ทำให้ชีวิตประชาชนบรรดาเผ่ามีความสมบูรณ์พูนสุข ทำให้สังคมลาวมีความก้าวหน้าศรีวิไลซ์โดยที่ วัฒนธรรมของประชาชนจะต้องมีโลกทัศน์วิทยาศาสตร์ที่ก้าวหน้าของยุคสมัย สิ่งเหล่านี้จะต้อง แสดงออกในข้อที่ว่า วัฒนธรรมทั้งดงามของชาติต้องได้รับการบูรณะปรับปรุง มติของพรรคยังมี แนวทางส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนรวมทั้งเอกชนได้เข้าร่วมในภารกิจวัฒนธรรมของชาติหลายรูปแบบ นอกจากนั้นพรรคยังส่งเสริมให้พระสงฆ์ สามเณร บรรดาเผ่าแก่แก่วัยหนุ่มบ้าน บรรดาเจ้ากกเจ้าเหล่า ได้เข้าร่วมเคลื่อนไหววัฒนธรรม ดูแลชีวิตจิตใจของประชาชน บรรดาเผ่าตามทิศทางที่พรรคและรัฐได้ วางออก

ดังนั้น วัฒนธรรม ก็คือประวัติศาสตร์ของชาติหนึ่งๆ อันเป็นงานมาจากมหาชนหรือสังคม สังคมจึงเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมโดยอาศัยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นพื้นฐาน เมื่อวัฒนธรรมใหม่ ของลาวตกเป็นหน้าที่ของมหาชน พรรครัฐจึงมีหน้าที่สร้างเงื่อนไขให้สังคมปฏิบัติตาม เส้นทาง วัฒนธรรมที่มีลักษณะชาติ ประชาชนและก้าวหน้า

แนวนโยบายและวัฒนธรรมในระยะใหม่

สืบเนื่องจากการประชุมใหญ่ครั้งที่ 5 ของพรรค คณะบริหารงานศูนย์กลางของพรรคได้ออกมติ เกี่ยวกับเวียงงานวัฒนธรรมในระยะใหม่ วัฒนธรรมแห่งชาติและสภาพของวัฒนธรรมอยู่ในประเทศลาว ทัศนะเกี่ยวกับวัฒนธรรม

1. พรรคถือว่า วัฒนธรรมเป็นพื้นฐานแห่งการยืนยงคงตัวของชาติ เพราะวัฒนธรรมทำให้คน ทั้งชาติมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถ้าชาติใด ๆ ต้องรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ชาติตนเอาไว้ การรักษาวัฒนธรรมแห่งชาติก็คือ การรักษาชาติ

2. วัฒนธรรมเป็นกำลังผลักดันให้สังคมขยายตัว ประเทศจะพัฒนาได้ก็ต่อเมื่อประชาชนได้รับการ พัฒนาด้านวัฒนธรรมเคียงคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น ด้านปัญญา ความรู้ การประดิษฐ์คิดค้น ศิลธรรมประจำใจ การพัฒนาวัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ

3. วัฒนธรรมเป็นจุดมุ่งหมายของพัฒนาการทางสังคม ทุกองค์กรจัดตั้งล้วนแต่มีส่วนเสริมชยายนำไปสู่การพัฒนาคนด้านจิตใจ อันถือว่าวัฒนธรรมมุ่งสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและด้านอื่น

ทิศทางการพัฒนาถ้าจะกล่าวโดยรวม วัฒนธรรมที่มีลักษณะชาติ ประชาชนและก้าวหน้าโดยมุ่งบำรุง :

“สร้างคนลาวให้มีน้ำใจรักชาติ รักระบอบประชาธิปไตยประชาชนมีทัศนคติหลักหมั่นกานเมืองหนักแน่นมีคุณสมบัติสันทำ มีแบบแผนดำรงชีวิตอันสดใสจบงาม และมีวิชาความรู้สมคู่กับความเรียกร้องต้องการของพาละกิดเปลี่ยนแปลงใหม่ สามาถยับเอาผนสำเล็ดความก้าวหน้าในด้านต่างๆ ของยุคสมัย ปกปึกักสา และเสริมชยหาญมุนวัดชนะเชื้อลวมของชาติไปพ้อมๆ กับกานเอาใจใส่ส่งเสริมและช่วยเหลือเผ่าต่างๆ ในการสืบทอดมุนเชื้อสละปะวัดชนะท่าแห่งชาติ สมทบกับการยับเอาสิ่งยอคอิง จากวัดชนะท่าของมวนมะนุด เพิ่มทะวีเวียกงานค้มคองสัดทางด้านวัดชนะท่าสัดกัณกนอุบายและกานกะท่าที่เป็นกานท่ามายม้างเพ้วัดชนะท่าอันจบงามของชาติเฮา” (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม. 1996: 73)

ในเส้นทางสังคมนิยม เมื่อมีการสถาปนาลัทธิประชาธิปไตยประชาชน คือระบบการเมืองเศรษฐกิจ สังคม เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม คศ. 1975 มติของสภาประชาชนทั่วประเทศถือเป็นนโยบายคือ

1. พรรคนำพา หมายถึง พรรคประชาชนปฏิวัติลาว เป็นแกนกลางในระบอบการเมือง พรรครัฐและอำนาจการปกครองทุกชั้น พรรคนำพากำลังประกอบอาวุธ ป้องกันชาติ ป้องกันความสงบโดยตรง พรรคนำพาองค์กรแนวร่วมและการจัดตั้งมหาชนทุกชั้น รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรสังคม การเมืองและวิชาชีพต่างๆ

2. รัฐคุ้มครอง หมายถึง คุ้มครองอำนาจอธิปไตยและผืนแผ่นดินของชาติ คุ้มครองทรัพยากรและทรัพย์สินของชาติ คุ้มครองเศรษฐกิจแห่งชาติให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพ คุ้มครองสังคมให้มีความสงบปลอดภัยมีความเสมอภาพ และยุติธรรมด้านกฎหมาย ส่งเสริมการศึกษา วัฒนธรรมแห่งชาติให้มีความก้าวหน้า ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้สวัสดิภาพแก่พลเมืองและรักษาสันติภาพ

3. ประชาชนเป็นเจ้าของ หมายถึง เป็นเจ้าในการประกอบอาชีพ ออกแรงงาน ประดิษฐ์สร้างและทำมาหาเลี้ยงชีพตามระเบียบกฎหมาย เพื่อสร้างความมั่นคงให้ครอบครัวและประเทศชาติ เป็นเจ้าในการพัฒนาประเทศชาติรักษาทรัพยากร ทรัพย์สินส่วนรวม สิ่งแวดล้อม รักษาความสงบ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม รักษาความมั่นคงของระบบการเมือง สร้างความสามัคคี เสริมชยหาญวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ชนเผ่าและของประเทศชาติ

มติเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อยู่ ส.ป.ป. ลาว

มติของประชุมครั้งที่ 5 พรรคได้วางจุดประสงค์ของการพัฒนาสังคมไว้ว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความกินดีอยู่ดีของคน” ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ - สังคม ของประเทศในระยะปี 1993 - 2000 กำหนดทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ “ยกสูงความรู้ ความสามารถ และระดับชีวิตความเป็นอยู่ทางด้านวัตถุและวัฒนธรรมของประชาชนบรรดาเผ่า สร้างเงื่อนไขให้ลูกหลานพวกเราได้รับการศึกษา

มีคุณภาพ เป็นผู้มีความรู้ มีสติปัญญา และความสามารถ ทั้งคุณสมบัติศีลธรรมดี สร้างให้ประชาชนเผ่าต่าง ๆ มีพนักงานหลักแหล่งและปัญญาชนของตนเองเอาใจใส่ต่อสุขภาพของประชาชน ปกป้องรักษาและเสริมขยายสิ่งที่ดีงามทั้งด้านวัฒนธรรมและยึดครองประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติก็คือเผ่าต่าง ๆ”

เพื่อให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติคณะบริหารงานศูนย์กลางพรรคจึงออกมติเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อยู่ ส.ป.ป. ลาว เกี่ยวกับบำรุงสร้างคนในระยะเฉพาะหน้าและยาวนานออกไป สภาพความเป็นจริงของทรัพยากรมนุษย์อยู่ประเทศลาว จากทัศนะพื้นฐานที่ว่า มหาชนเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์และถือการปฏิวัติเป็นภารกิจของมหาชน. หลังจากลาวได้สถาปนาระบอบการเมืองใหม่ สังคมนิยม พรรคได้กล่าวอ้างสิ่งที่ได้กระทำคือ

“การเอื้อให้ประชาชนเผ่าต่าง ๆ มีความยับยั้งและพื้นตัวทางการเมืองสูงกว่าแต่ก่อน ลิดเป็นเจ้าประเทศชาติ และลิดปะชาทิปะไต ได้ยับยั้งเสริมขยายขั้นสู่ระดับใหม่ คนลาวเขาบ่เพียงแต่ได้ทะนุถนอม มูนเชื่ออันดีงามของชาติไว้ท่อนั้นหากยังได้เพิ่มพูนคนสร้างมันเต็มอีก นั่นคือ : น้ำใจฮักชาติ ฮักบ้านเกิดเมืองนอน สามัคคีปองดอง เอื้อเฟื้อช่วยเหลือกัน มีความมานะพยายาม อุตทน ดุหมั่น มีวัดทะนะท่าและปะเพณีเป็นเอกะลัก อันดีงาม มีจิตใจบริสุทธิ์ซื่อสัตย์ มีสินทำ และยิ้มแย้มเบิกบาน” (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม 1996 : 120) อันมีคุณลักษณะที่น่าเอะอึงทะนงใจของคนลาวเขา ที่จะต้องได้รับการและสืบทอดให้ถึงชั่วลูกหลานต่อไป แต่อุปสรรคที่พรรคกำลังประสบอยู่คือ

ระดับความรู้ความสามารถของคนยังน้อย ขาดความรับผิดชอบและประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไข ด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ และยึดครองประเพณี คุณสมบัติบางส่วนของพนักงานเสื่อมไป ความโลภมากเห็นแก่ได้ความร่ำรวยส่วนตัวคุณภาพการศึกษา ยิ่งต่ำ ปัญหาด้านสาธารณสุขสุขภาพยังต่ำ วัฒนธรรมอันดีงามและเอกลักษณ์ชาติกำลังได้รับผลกระทบจากวัฒนธรรมที่ไม่ดีจากภายนอก

จุดหมายรวมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์พรรคได้กำหนดเพื่อสร้างคนดังนี้ :

“สร้างคนให้เป็นพนเมืองดี มีน้ำใจฮักชาติ ฮักระบอบปะชาทิปะไต ปะชาชนมีละเบียบวินัย และเคาหลบคตหมาย ยู้ฮับเอาและฮู้สมทบ 3 ผนปะโฮยค้อย่างกมเกี้ยวทั้งฮู้ปะติบัตพันทะ มีความฮับผิดชอบต่อหน้าที่กานงาน สร้างคนเป็นผู้มีความฮู้ มีวิชาอาชีบ และมีความสามาค ดุหมั่นปะติดคิดสร้างและฮู้ปะฮัดมัดทะฮัด มีสุชะกาบ พะลานาไมสมบุน และมีความสวี่โลทางด้านจิตใจดี มีน้ำใจมะนุดสะท่า ยุคติท่า สามัคคีเอื้อเฟื้อช่วยเหลือเผื่อแผ่และมีความมกความนิยมนันถูกต้อง”

จุดมุ่งหมายในอนาคตพรรคกำหนดไว้ดังนี้ :

“เอาใจใส่บำรุงสร้างคนให้มีความตื่นตัวทางกานเมือง เสริมขยายน้ำใจฮักชาติและลิดเป็นเจ้าของปะเทศชาติในระดับใหม่ สู้ชนผ่านฝักกานทดสอบและความหยุ่งยาก ในกานปะติบัตสองหน้าที่ยุคทะสาคแห่งกานปกปักฮักสาระบอบใหม่ และสร้างสภาพคทะนาปะเทศชาติ ก็คือ พาละกิดเปลี่ยนแปงรอบด้านของพัก มีความรับผิดชอบและมีความเป็นเจ้ากานปะติบัตแนวทางนะโฮบายของพักและลัด บุกปิ่นเฮ็ดล้อมหน้าทีมอบหมาย.” (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม 1996 : 131 -

ด้านการศึกษา

พรรควางจุดหมายยกระดับความรู้ของประชาชนเผ่าต่าง ๆ ส่งเสริมความรู้ วิชาชีพ ความสามารถ คุณสมบัติศีลธรรม และน้ำใจรักชาติให้เยาวชนชาวหนุ่มของชาติ

“พัฒนาการศึกษาเพื่อทุกคน ถืออันนั้นเป็นนโยบายแห่งชาติสร้างเงื่อนไขให้การศึกษาได้รับการพัฒนาไปก่อน และยับยั้งให้การพัฒนาเสดถะกิด - สังคมของประเทศ เชิดให้การศึกษาเป็นพาละกิดของทั่วปวงชน ทั่วสังคม ขะหยายกานศึกษาให้ไปถึงฮากถานปะชาชน ยู่ชนนะบดพุดอยเขตเผ่าชนห่างไกล สร้างทุกเงื่อนไข เพื่อให้ลูกหลานบันดาเผ่า และผู้ทุกยากขาดเขินได้เข้าโฮงเขียน โดยใช้ทุนของของลัด ปะชาชนและพากส่วนเสดถะกิดต่าง ๆ” (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม.1996 : 138 - 139)

ทิศทางการศึกษาเพื่อทุกคนถือเป็นนโยบายแห่งชาติ

ยกระดับคุณภาพ สมทบการศึกษาในโรงเรียนกับการศึกษาในครอบครัวและสังคมให้กลมเกลียวกัน ปรับปรุงการศึกษาให้ทุกระดับ คือ ทั้งสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ทั้งการศึกษาสงฆ์ จัดการศึกษาให้ทันสมัย นำเอาผลสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคนิค เทคโนโลยีใหม่เข้าใช้ในการศึกษา.

นอกจากการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนยังต้องปรับปรุงการก่อสร้างและบำรุงครุ วางแผนงานค้นคว้า ยุทธศาสตร์การศึกษาถึงปี ค.ศ. 2000 ให้สอดคล้องตามแนวทางเปลี่ยนแปลงใหม่ของพรรค ทิศทางยุทธศาสตร์การศึกษาสำหรับในระยะนี้ถึงปี ค.ศ. 2000 กองประชุมใหญ่ครั้งที่ 4 (ค.ศ. 1987) ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ได้วางทิศทางหน้าที่โดยนับถือเป็นยุทธศาสตร์ที่เอากการศึกษา เป็นหน้าที่ใจกลางในการปฏิบัติทางด้านแนวคิดและวัฒนธรรม ต้องเอาใจใส่ต่อภารกิจการศึกษาและการลงทุนให้มากขึ้นจุดมุ่งหมายของระบบการศึกษาแห่งชาติ คือ ระดับสามัญศึกษา เป็นการศึกษาที่ต้องการสร้างคนลาวใหม่ในระบอบสังคมนิยม คือ

ให้คนลาวมีความรักชาติสังคมนิยมอย่างดุจดี้ม มีโลกทัศน์วิทยาศาสตร์รู้หน้าที่ของพลเมือง มีแนวคิดการพึ่งตนเอง สร้างความเข้มแข็งให้กับตนเอง มีน้ำใจสามัคคีกับชนเผ่าอื่น ๆ ภายในชาติ รู้เสริมขยายทุนเชื่ออันดีงามของชาติ รู้จำแนกมิตร - ศัตรู มีจิตใจสากลสังคมนิยม มีสติสามัคคีสามชาติ อินโดจีน และกับบรรดาประเทศสังคมนิยม มีความรู้ด้านเทคนิค โดยรวมและวิชาชีพ มีสติออกแรงงานอย่างมีระเบียบวินัย มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจสวางความงาม มีจินตนาการเศรษฐกิจเตรียมพร้อมในการเข้าร่วมปกปักษ์รักษาประเทศชาติ (คำไต สิ้นพันดอน. 1987 : 20)

ด้านการสร้างกำลังแรงงาน

จุดหมายของพรรคต้องสร้างแรงงานที่มีปริมาณและคุณภาพที่ดีมีความสามารถและมีฝีมือเพื่อตอบสนองความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศในระยะใหม่ พร้อมทั้งสร้างสติชาติ สติชนชั้น สติระเบียบวินัยให้ผู้ออกแรงงาน ยกกระดับชีวิตความเป็นอยู่ และพยายามกำจัดการว่างงาน

ด้านวัฒนธรรม

จุดหมายพรรคจะนำเอาวัฒนธรรมเข้าพัฒนาจิตใจคนทำให้มีจิตใจบริสุทธิ์ผ่องใส สร้างสรรค์แต่สิ่งที่ดี มีประโยชน์สำหรับสังคมและประเทศชาติ มีคุณสมบัติศีลธรรม มีวิถีชีวิตที่ดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต สุภาพเรียบร้อยมีความกตัญญู รู้สำนึกดี เผื่อแผ่ มีความนิยมอันถูกต้อง

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ คือ กำหนดนโยบายละเอียด เกี่ยวกับการฟื้นฟูอนุรักษ์เสริมขยายวัฒนธรรม เข้าใจหลักสูตรการศึกษาชั้นต่าง ๆ ฟื้นฟูบูรณะสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งความรู้และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม

โฆษณาส่งเสริมการสร้างครอบครัววัฒนธรรมใหม่ที่มีแผนการดำรงชีวิตอันดีงาม ขยันหมั่นเพียร และประหยัดมัธยัสถ์เอาใจใส่และรู้จักอบรม สั่งสอนลูกแก่ให้เป็นคนผู้ดี มีมารยาทสุภาพเรียบร้อยรู้สัมมาคารวะ มีระเบียบวินัย เอื้อแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์แก่ครอบครัวและสังคม ซึ่งเป็นการประกอบส่วนในการบำรุงสร้างคนทั่วไป สร้างเสถียรภาพและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในสังคม

สร้างศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ สร้างสวนวัฒนธรรม สร้างบ้านวัฒนธรรมลาว และสโมสรวัฒนธรรม ปรับปรุงบูรณะและก่อสร้างโรงเรียนศิลปกรรมใหม่ ปรับปรุงและเปิดกว้างเครือข่ายหอสมุด สร้างนิสัยในการอ่าน ปรับปรุงหอพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

เปิดกว้างและปรับปรุงพัฒนาการแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมกับภายนอกเพื่อให้ชาวต่างประเทศรู้จักเอกลักษณ์วัฒนธรรมลาว พร้อมทั้งเผยแพร่วัฒนธรรมสู่ภายนอก พร้อมกับนำวัฒนธรรมอย่างมีการเลือกเฟ้น เกี่ยวกับคุณค่าวัฒนธรรมต่างประเทศ

ด้านเกี่ยวกับชาวหนุม

ให้ความสำคัญกับการบำรุงสร้างคนรุ่นหนุมให้เป็นผู้สืบทอดภารกิจของพรรค จึงกำหนดจุดหมายของการบำรุงสร้างชาวหนุมของชาติ ดังนี้ :

“เอ็ดให้ ถิ่นแถวชาวหนุมยังชายมีน้ำใจยักชาติ ยักและหวงแทนปิตุภูมิของตน เข้าใจแจ้งปะหวัดสาดของมูนเชื้อและชาติเดียมพ้อมสืบทอด และเลิมชะหยายมูนเชื้ออันสะหว่องอาดของบันพะบุลุดและคนรุ่นก่อน มีวิชาความรู้ ดูหมิ่นปะติดส้างห่าวหันฟัดพื้น มีอุดมคติที่ถักต้อง มีแบบแผนค่างชีวิตที่ก้าวหน้า มีความยักและความนิยมอันถักต้อง ทั้งมีน้ำใจสาจน” (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม.1996 : 158)

เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวจะต้องดำเนินการดังนี้คือ จัดตั้งนำพาคนรุ่นหนุมเดินตามแนวทางของพรรค แกะไขสภาวะเสื่อมโทรมของชาวหนุมโดยเฉพาะในตัวเมือง มอบหมายเวียงงานให้คนที่มีความสามารถ ตามความเหมาะสมให้รับผิดชอบ พรรคต้องเอาใจใส่สำพา ชี้นำ องค์กรจัดตั้งชาวหนุม

ลาวกับการสร้างชาติและวัฒนธรรม

“ชาดลาวเฮาแม่นชาดที่มีอาละยะท่า และมีวัดทะนะทำอันดีงามมาตั้งแต่คนนาน ชาดลาวเฮาประกอบด้วยหลายชนเผ่า แต่ละชนเผ่าล้วนแต่มีชะนบทำเนียมปะเพณี และมูนเชื้อวัดทะนะทำที่เป็น

เอกลักษณ์ของตนซึ่งโฮมเฮาเข้าเป็น วัดพระนางวางคะนายาดแห่งชาต อันนั้นแม่นมนมรดกอันล้ำค่า เป็น พื้นถาด้านจิตใจของสังคมและเป็นปัจจัยสำคัญค้ำประกันกันยืนยงคงตัวของชาตลาวเฮา ชาวลาวบอกว่า เวลาใดก็เอือกอ้างทะนงใจ และหวงแหนวัดพระนางทำปะจำชาตของตน ได้ปกปักรักษาสา และเลิมชะหยายมัน ให้คงอยู่คู่ชาตลาวมาจนถึงทุกวันนี้”(กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม. 1996 : 65 -66)

ลักษณะชาติของวัฒนธรรม

จุดพิเศษของชนชาตลาวที่สำคัญ คือ ประชาชนลาวทั้งปวงก่อตัวขึ้นเป็นวงศาตณณญาติ ที่ติดตัว อยู่กับแต่ละคนคือ ความทิ้งหวงบ้านเกิดเมืองนอนของตน เห็นได้จากการพร้อมใจกันป้องกันประเทศ ชาติบ้านเมือง พร้อมที่จะเสียสละ เมื่อบ้านเมืองตกอยู่ในภัยอันตรายที่เกิดจากการรุกรานภายนอก รวมกันเพื่อต่อสู้ศัตรู ร่วมเผชิญหน้าและท้าทายต่อการรุกรานจากภายนอกที่เต็มไปด้วยการเสียสละนั้น ได้สร้างเป็นมูลเชื่อของชาติ (บัวบาน วละซุน. 1998 : 35) จุดพิเศษได้แสดงออกตลอดในระยะเวลา ประวัติศาสตร์อันยาวนาน จนกลายเป็นสีสันของชาติ และวัฒนธรรมซึ่งสรุปรวม ได้ดังนี้

1. พาสาปากแก้วแม่นสีสันวัดพระนางทำอันมีลักษณะชาติอ้อยต้อย (ทั้งหมด) ภาษาพูดและตัว อักษรของลาว เป็นหลักภาษาของชาตลาว ที่แสดงถึงเกียรติศักดิ์ศรีของชาติ แสดงถึงความเป็นเอกราช ทางการเมือง ด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ

2. ความรู้สึกสำนึกรักชาติของคนลาว ก็เป็นสีสันหนึ่งวัดพระนางทำของชาต ความรู้สึกของคนลาว มีติดพันอย่างใกล้ชิดกับครอบครัว บ้านเมือง และประเทศ ในภาษาลาวจึงกล่าวว่า “บ้านของพวกเฮา ประเทศของพวกเฮา” แสดงถึงแนวคิดจิตใจของคนลาวเวลาย้ายบ้านเรือนไปสู่ที่แห่งอื่นแต่ก็ยังห่วงหา บ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกมีน้ำใจรักชาติ

3. ความโอบอ้อมอารีไมตรีจิตการพิพพันบ่เอาลัดเอาเปรียบคนลาวล้วนมีความสนิทสนม กลมเกลียว “ฮักแพงกัน ชุมแขวมวนขึ้นนํากัน” เพราะถือว่ามิใช่เจ็งมีเรา ในยามทุกข์ยากอดหวักก็จะ ช่วยเหลือกัน ตามคำสอนของพระพุทธศาสนา ที่ให้รู้จักแบ่งปันกัน

4. ประชาชาตลาวเป็นคนดุษั้นพากเพียรประดิธสร้างในการออกแสวงงาน มีคำกล่าวว่ “ไปเหยียบ หมาหมาเหยียบเขียด” มีความหมายว่ คนลาวเป็นคนตื่นตักลูกเข้า ไปทำงานตลอดทั้งวัน เอาหลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดินเพื่อนทำมาหากิน กับชีวิตที่มั่นคงภายในครอบครัว บุคเบิกที่ดินทำกินให้เป็นเลือกสวนนาไร่

การรับเอาวัฒนธรรมจากภายนอกมี 2 ประการ

1. เพื่อเอามาพอกพูนคุณสั่งลิสละปะวัดพระนางทำของชาตให้อุดมยังมีแนใส่ฮับใช้ตามความ ต้องกานอันหลากหลายของปะชาชน

2. เพื่อสกัดกั้นกานนำเข้ายั้งชะชายลิสละปะวัดพระนางทำของต่างปะเทศที่บ่ได้เลือกเฟ้น ทั้งนี้ก็ เพื่อหลีกเลี่ยงการไหลเข้ามาปะเทศเฮา ลิสละปะวัดพระนางทำ ที่เชื่อมโซม ลามกะปะติการเป็นพิดไฟต่อ สังคมและต่อคนลาวเป็นวงศาตณณญาติหนึ่งที่ประกอบมีหลายเผ่าชนเรื่องการดำรงชีวิตอยู่อย่างสลับ ซับซ้อนกันตามบริเวณต่าง ๆ แต่เหนือถึงได้ ฉะนั้นชาติในวัฒนธรรมลาวเป็นชาติที่ครบมีสีสันพิเศษของ วัฒนธรรมหลายเผ่าชนที่เอือกภาพกันในชาติหนึ่ง (บัวบาน วละซุน. 1998 : 242 -244)

แนวนโยบายพรรคกับการนำใช้ทฤษฎี

ในกองประชุม แนวคิดทฤษฎีทั่วประเทศ ครั้งที่ 4 รองประธาน คำไต สีพันดอน ได้กล่าวถึง สภาพการเปลี่ยนแปลงในโลก มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สภาพการณ์ในประเทศมีความยุ่งยากหลายอย่าง ทำให้แนวความคิดการเมืองของพรรคมีความยุ่งยาก และได้รับการท้าทาย ทำให้ต้องมีการปรับปรุงนโยบายของพรรค เพื่อนำเอาแนวทางดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการมหาชน เพื่อปลุกกระตมปวงชนให้เข้าร่วมในภารกิจกิจการปกปักรักษาและสร้างระบอบใหม่ การปรับเปลี่ยนแนวทางนโยบาย เช่น มีการกำหนดทิศทางการพัฒนา โดยถือเอา คนลาว ทรัพยากรของลาวเป็นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ได้กำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการขยายวัฒนธรรม พร้อมกับการแก้ไข ปัญหาของสังคม รวมทั้งการแก้ไขความทุกข์ยากของประชาชนนอกจากนี้ยังได้วางแนวทางแผนนโยบายในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม การสร้างพรรคและการปรับปรุงระบบการเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับกลไกตลาดเสรี รวมทั้งการทำงานด้านการศึกษาอบรม นำพาแนวคิด เอาแนวทางนโยบายพรรคและรัฐ เอาความรู้ด้านวัฒนธรรม อันก้าวหน้ามาสู่มหาชนกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 7 ของพรรค ได้กำหนดจุดหมาย ทิศทาง การงาน เพื่อนำเอาประเทศชาติให้หลุดพ้นจากความด้อยพัฒนา ส่งเสริมให้ประชาชนผลิตสินค้า เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ความทันสมัยภารกิจของพรรคยังต้องเอาใจใส่เพิ่มขึ้น ต่อการศึกษาอบรม ลัทธิ มาร์ซ์-เลนิน นำใจฮักชาติแพงเชื้อ ต้องให้คนลาวมีความรู้อันถูกต้องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาติและของพรรค ปลุกสร้างแนวคิดเอกราช เป็นเจ้าตนเอง มีความเอกราชแห่งใจ มุนเชื่ออันองอาจกล้าแก่น และมูลพรรค วัฒนธรรมอันสูงค่าของชาติลาวต้องเอาใจใส่ต่อการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนอยู่ในสถาบันการเมืองและการปกครองแห่งชาติ และโรงเรียนการเมืองของแขวงต่างๆ ตลอดจนมีการปรับปรุงหลักสูตร วิธีการอบรมวิชาการเมือง ให้นักเรียน นักศึกษาในสายต่างๆ ของระบบสามัญและอาชีวศึกษาอย่างเหมาะสมพวกเราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ใช้การเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นของชีวิตสังคม ในการเผยแพร่นโยบายวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ก็คือ “ความสวยงามซึ่งมีด้านต่างๆ ของชาติเขาต่อชาวโลก” พร้อมกันนี้ก็ต้อง “ฮู้ยาดแย่งเอาสิ่งยอดเยี่ยมแห่งความก้าวหน้าติงามของนานาชาติ” เช้สมาเผยแพร่นำเอาเพื่อยกระดับสังคมให้สูงขึ้นและทันสมัย (พันดวงจิต วสส. 2004:1-10)

การปรับปรุงคุณค่าตัวตนใหม่ของแม้งีลาว

ศูนย์กลางสหพันธ์แม้งีลาว ในคราวประชุมใหญ่ครั้งที่ 1 ของสหพันธ์แม้งีลาว ในทั่วประเทศ ปี 1984. สหพันธ์แม้งีลาว มีความสนใจที่อยากทำให้ผู้ยั้งลาวเป็นผู้ยั้งลาวใหม่ ซึ่งมีการตกลงรับรองกฎระเบียบ วันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 1984 ที่เน้นถึงคุณสมบัติ ศีลธรรมปฏิบัติ เพื่อรับใช้กรปฏิบัติและสังคมนิยม โดยเน้นหลัก 3 ดี อันได้แก่

1. เป็นพลเมืองดี ซึ่งรวมถึงการรักชาติ การเสียสละเพื่อระบอบใหม่ “สังคมนิยม” และซื่อสัตย์ต่อแนวทางและการนำพาของพรรค ทั้งสามัคคีกับผู้ยั้ง ชนเผ่า เพื่อประกอบส่วนปกปักรักษาและก่อสร้างประเทศชาติ

2. เป็นเมียที่ดี ซึ่งได้ส่องแสงถึงการปฏิบัติตนไปตามวัฒนธรรมอันติงามของ ส.ป.ป.ลาว เมียที่ดี

หมายถึง ต้องซื่อสัตย์ต่อผัว และเมียต้องร่วมให้ความเห็นแก่ผัว เพื่อฟันฝ่าความยุ่งยาก เมียต้องสร้างทุกอย่างเพื่อผัวได้ทำงาน และจำเรียน ยกย่องสามีถ้าทำสิ่งใดสำเร็จ เมียต้องดูแลบ้านเรือน เย็บปักทอหูก รักษาให้บ้านเรือนสะอาด นอกจากนั้นเมียยังจะต้องช่วยเหลือพ่อแม่ตนและพ่อแม่สามี ต้องแสดงถึงความสามัคคีกับมิตรสหาย เพื่อนร่วมชาติ และมีน้ำใจสากลกรรมาชีพ

3. เป็นแม่ที่ดี หมายถึง ผู้ยังเป็นผู้สั่งสอนลูกและรู้จักจิตวิทยาของลูกว่าต้องทำอะไรลูกจึงจะกลายเป็นพลเมืองที่ดีในส่วนคุณสมบัติของผู้ชายมีการกล่าวถึงการเป็นสามีที่ดี พูดถึงเพียงเล็กน้อยว่าการเป็น “ผัวที่ดี” คือ ผัวต้องเป็นแบบอย่างและพร้อมกันสร้าง ทั้งปกป้องรักษาประเทศ จะอย่างไรก็ตามแนวทางเกี่ยวกับ 3 ดิตังกล่าว ได้มีการเน้นย้ำเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดีต้องเป็นผู้สร้างครอบครัวที่ดี บนพื้นฐานวัฒนธรรมใหม่และส่วนเสริมสามัคคีด้วย (มะยูรี เห่งสิ่วตหน. 1995 : 83-85)

ในปัจจุบันคุณสมบัติของผู้หญิงลาวที่สะท้อนจากวรรณคดี จะเห็นความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความขยัน และยังสืบทอดมาถึงปัจจุบัน โดยหมายถึงกลุ่มผู้หญิงสาวลุ่มกล่าวโดยสรุปผู้หญิงลาวในปัจจุบันนี้ ยังสามารถเป็นตัวแทนของลาวโดยรวม โดยเฉพาะสามารถรักษารจาริตระเพณีได้ดีกว่าผู้ชาย จนบางครั้งคิดว่าเป็นจุดอ่อนอย่างหนึ่ง ผู้หญิงนุ่งซิ่นเป็นการรักษาวัฒนธรรมได้ดี เป็นเกียรติศักดิ์ศรีอย่างหนึ่งของชาติ แต่วัฒนธรรมเป็นของผู้หญิงอย่างเดียวหรือวัฒนธรรมเป็นของชาติ เพราะผู้หญิงมีความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรมจึงมีบทบาทมาถึงปัจจุบัน ครึ่งหนึ่งของผู้หญิงลาวอยู่ได้ด้วยการทำงาน (ดวงเดือน บุญยาวศรี. 2547 : 33-34)

นอกจากนั้นงานด้านวัฒนธรรมในระยะใหม่ของกรมวัฒนธรรมหาชน กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ยังได้กำหนดมาตรฐานในการเคลื่อนไหวชีวิตวัฒนธรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างครอบครัววัฒนธรรม หมายถึงคนลาวต้องมีครอบครัวที่เข้มแข็ง การปฏิบัติหน้าที่ที่ตระหว่างสามี ภรรยา และลูก มาตรฐานการสร้างบ้านวัฒนธรรมได้แก่การมีบ้านที่น่าอยู่อาศัยมีสภาพเรียบร้อยถูกสุขอนามัยปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ รวมทั้งมีเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าพอสมควร ในด้านแบบแผนการดำรงชีวิตวัฒนธรรมได้แก่การสร้างงานและการออกแรงงาน การดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย มีระเบียบวินัย ความเสมอภาพ การเป็นพลเมืองดี เป็นต้น (โพไซ สุนนะลาด . 2002 : 106 - 114)

กล่าวได้ว่าการสร้างชีวิตวัฒนธรรมอย่างลาวเป็นการสร้างแบบแผนการดำรงชีวิตที่สัดสื่อนเป็นการนำวัฒนธรรมมาใช้เพื่อตอบสนองภารกิจที่พรรครัฐต้องการสร้างวัฒนธรรมให้มีลักษณะชาติก้าวหน้าและมหาชนอย่างแท้จริง

เอกลักษณ์/อัตลักษณ์ความเป็นลาว

ความเป็นชาตินั้นผูกพันอย่างลึกซึ้งกับวัฒนธรรม เพราะเป็นที่ยอมรับว่าแต่ละชาติมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม แต่ละชาติจึงมีความชอบธรรมที่จะปกป้องวัฒนธรรมของชาติ ความเป็นชาตินิยมมีความหมายใหญ่หลวงเกี่ยวพันกับอัตลักษณ์ (Identify) หรือคุณสมบัติของตนหรือของสังคม ซึ่งมีการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2547 : 11) ในกลุ่มสังคมที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ กระบวนการสร้างชาติและรัฐชาติ จึงก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เพราะในกลุ่มสังคมที่มีเชื้อชาติหลากหลายย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะสลายบรรดาเอกลักษณ์ต่างๆ ของสังคมเดิมลง ภายใต

ข้ออ้างการรวมชาติ การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ แล้วสร้างเอกลักษณ์ชาติใหม่ขึ้นมาสวมรอยมารยาท แทนที่ เรียกว่า เอกลักษณ์ของชาติ โดยทั่วไปแล้วเอกลักษณ์ชาติชุดนี้ได้มาจากการชูเอกลักษณ์ของกลุ่มเชื้อชาติหลักในสังคม (ปณิศา สรวาสี. 2546 : 12) อัตลักษณ์ความเป็นชาติคือการรับรู้ของการมีอยู่ของกลุ่มคนในชาติที่ต้องการรู้ในลักษณะทางกายภาพของประเทศ การรู้ในเรื่องสัญลักษณ์ประจำชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณีและประวัติศาสตร์ของชาติ รวมถึงบุคคลในประวัติศาสตร์ที่เป็นวีรบุรุษของชาติ และเชื่อว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของคนในชาติ “คำว่าเอกะลัก” แปลว่า เด่น หรือ หนึ่งใน “เอกะลักจึงเป็นลักษณะเด่นของสังคมหรือลักษณะเฉพาะส่วนตัวของตนเองและของส่วนรวม ตัวอย่างวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารมีลักษณะแตกต่างจากสังคัมอื่น.... “เอกะลัก” พวกเขาสามารถเบี่ยงและยับยั้งได้จากพาสปากแก้ว พาสาเขียน การแต่งกาย นุ่งห่ม นิดไสใจคอ ความคิดเห็นที่เอ็ดให้สังคัมเข้ามีลักษณะแตกต่างจากสังคัมอื่น ชาตลาวคนลาวมีเอกะลักเป็นของตนเองมาตั้งแต่ตนพวกเขาควนพุมใจจะนุรักสาไวย่าหลงไหลใฝ่ฝัน จนว่าหล่มหัวจวมท้าย นำเสียงสี่เสียงที่กะทบมาจากข้างนอก ในที่สุดก็เอ็ดให้เอกะลักของชาตเสื่อมเสียไป” (อ่อนลี ปะชาว. 2504:50-51)

อาจกล่าวได้ว่า “วัฒนธรรมใหม่ของลาว” คือ วัฒนธรรมที่สืบทอดและพัฒนาขึ้นมา บนพื้นฐานวัฒนธรรมดั้งเดิม เห็นได้จากมติของประชุมครั้งที่ 9 คณะบริหารศูนย์กลางพรรคสมัยที่ 5 เดือนตุลาคม คศ. 1994 เกี่ยวกับงานด้านวัฒนธรรมระยะใหม่ (หุมพัน รัตตะนะวง. 2546 : 29-30) โดยมีมติที่ประชุมคือ

มีมติให้ทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาตลาวไว้ว่า ชาตลาวคือชาตที่มีอารยธรรมและมีวัฒนธรรมอันดีงามมาแต่โบราณ ชาตลาวประกอบไปด้วยหลายเผ่า แต่ละเผ่าล้วนมีขนบธรรมเนียมและมูลเชื่อวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตน ซึ่งรวมเข้าเป็นวัฒนธรรมวงศาคนาญาติแห่งชาต

มีมติทิศทางและหน้าที่การพัฒนาวัฒนธรรมในระยะใหม่ไว้คือ พรรคถือว่าวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานแห่งการยืนยงคงตัวของชาตเพราะวัฒนธรรมนั้นทำให้คนทั้งชาตมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามัคคีเป็นปึกแผ่น ในการปกป้องรักษาและสร้างสาประเทศชาต ถ้าชาตไม่สามารถรักษามูลเชื่อวัฒนธรรมและประเพณีของชาตไว้ได้ชาตนั้นก็เสื่อมสูญ

วัฒนธรรมจึงเป็นจุดหมายการพัฒนาสังคัมลาว ดังนั้น พรรครัฐ องค์การจัดตั้งทางสังคัม ศาสนา หน่วยธุรกิจ การผลิต ตลอดจนครอบครัวชั้นต่าง ๆ ล้วนมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการรักษา สร้างเสริมวัฒนธรรม เคียงคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ถึงกับมีคำกล่าวที่ว่า การสูญเสียมูลเชื่อวัฒนธรรมคือการสูญเสียชาต

สรุป

ชาตเป็นมรดกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่กำลังเผชิญการทำลายจากยุค “โลกาภิวัตน์” ทำให้ทุนเทคโนโลยีและข่าวสารแพร่กระจายอย่างไร้พรมแดน พลังของลัทธิชาตินิยมยังคงเป็นรากฐานของชาตชาตยังเป็นพลังของความรัก เกลียดชัง และชาตินิยมในเชิงวัฒนธรรม การสร้างอัตลักษณ์/ตัวตนทางวัฒนธรรมเป็นประเด็นสำคัญขึ้นมาอีกในวงวิชาการของโลกตะวันตก ชาตินิยมและความรักชาตจึงเป็นเครื่องมือทางการเมืองที่สำคัญเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2547: 11-12) การ

ทำให้ชาติหนึ่งแตกต่างไปจากชาติอื่น ลักษณะดังกล่าวได้แก่ภาษา เชื้อชาติ ศาสนา และลักษณะนิสัยประจำชาติ ในบรรดาลักษณะดังกล่าวนี้ ภาษาถูกจัดไว้ว่ามีความสำคัญอันดับสูงสุด (ปณิตา สระวาสี. 2546:9) แม้ว่าแนวคิดของ Anderson จะมองว่าชาติเป็นชุมชนจินตนาการของความรู้สึกว่าตัวเองเป็นพวกเดียวกัน ชาติยังถูกจินตนาการว่ามีพรมแดนหรืออาณาเขตที่จำกัดชัดเจนแน่นอน การยอมรับการดำรงอยู่ของตัวเองและของชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น ส.ป.ป.ลาว

เมื่อสงครามเย็นสิ้นสุดลงด้วยชัยชนะของพรรคประชาชนลาว และลาวได้เปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1975 ในยุคนี้การศึกษาได้กลายเป็นกลไกสำคัญในการหล่อหลอมกล่อมเกลาความคิดแบบสังคมนิยมให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนกลายเป็นบุคคลใหม่ที่มีความรู้ ความคิดเห็นสอดคล้องกับอุดมการณ์ของรัฐ (อนันท์ พุฒิชิต. 2547:3) พรรคนำพา รัฐคุ้มครอง และประชาชนเป็นเจ้า จึงเป็นอุดมการณ์ที่ปลูกฝังให้ประชาชนลาวบรรดาเผ่าได้รับการกล่อมเกลา โดยที่พรรคได้กำหนดแนวนโยบายและให้พนักงานรัฐนำสู่การปฏิบัติสู่เป้าหมายเพื่อสร้างลารุ่นใหม่บนดินนโยบายของพรรคที่ออกโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางของพรรคเป็นสิ่งที่ต้องนำใช้ พนักงานทุกภาคส่วนจะต้องปฏิบัติเป้าหมายนโยบายเวียงจันทน์ด้านวัฒนธรรม ถือเป็นการสร้างตัวตนลาวใหม่ในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส.ป.ป.ลาว ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนาประเทศตามนโยบายจินตนาการใหม่ แต่สิ่งสำคัญ คนลาวจะต้องมีลักษณะชาติ ที่ชาตินิยมจะต้องมีอัตลักษณ์ตัวตนเป็นแบบฉบับของตนเอง

บรรณานุกรม

- กะซวงทะเหล่งข้าวและวัดทะนะท่า. (1996). บันตามะติของพักที่เกี่ยวกับแนวคิดวัดทะนะท่า.
เวียงจันทน์ : กะซวงทะเหล่งข้าวและวัดทะนะท่า.
- คำโต สีพันดอน. (1996). เกี่ยวกับเวียงจันทน์วัดทะนะท่าบันตามะติของพักที่เกี่ยวกับแนวคิดวัดทะนะท่า.
เวียงจันทน์ : กะซวงทะเหล่งข้าวและวัดทะนะท่า.
- ดวงเดือน บุญยาวง. (2547). ตัวตนผู้หญิงลาวในงานวรรณกรรม. เชียงใหม่ : ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์.(2547). ชาติไทย, เมืองไทย, แบบเรียนและอนุสาวรีย์, ว่าด้วยวัฒนธรรม, รัฐ, และรูปการจิตสำนึก. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : มติชน.
- บัวบาน วอละซุน. (1998). ลักษณะชาติของวัดทะนะท่า. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งลัด.
- ปณิตา สระวาสี. (2546). การสร้างสำนึกความเป็นชาติของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผ่านแบบเรียนชั้นประถมศึกษาตั้งแต่ ค.ศ. 1975 – 2000. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พันดวงจิต วงสา. (2004). เวียงจันทน์ทิศใต้แม่น้ำพุมป็นยาของพัก. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งลัด.
- โพไซ สุนะลาด. (2002). บันตามาดถานในกานเคื่อนไหวชีวิตวัดทะนะท่า ใน เวียงจันทน์วัดทะนะท่า มะทานในโลยะใหม่. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งลัด.

- มยุรี เหมสัณฺฑิต. (1995). ผู้ยิ่งใหญ่ในอดีตและปัจจุบัน พิมพ์ครั้งที่ 2 เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์ลัทธิวิสาสะกิต
แห่ง ส.ป.ป.ลาว.
- สุรัชย์ ศิริไกร. (2542). การพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองลาว. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.
- หุมนัน รัตตะนะวง. (2546). วัฒนธรรมและวัฒนธรรมใหม่ของลาว สารมิตรภาพไทย - ลาว. 1 (10)
- อนันท์ พุฒิชิต. (2547). ความสัมพันธ์เชิงนโยบายระหว่างการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจลาวภายใต้ “จินตนาการใหม่” ค.ศ. 1986 - 2000. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- อ่อนสี ปะชาว. (2004). ปลูกคนนะทำน้าสมบัติมาสู่ทุกคน. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งลัด